

DN Mariagerfjord Årsberetning 2019

Indledning

Der blæser nye vinde i DN i denne tid. Vores præsident, som I lige har mødt, er ca. midt i sin første 3-årige valgperiode, og den 1. september startede en ny direktør. Præsidenten har ansvaret for at tegne foreningen udadtil og den politiske ledelse, mens direktøren har ansvaret for de indre linjer med bl.a. økonomi og personale.

Vi har for et halvt år siden fået ny vicepræsident og vores vicedirektør har efter mange års ansættelse for nylig valgt at opsige sin stilling.

Også en del andre rutinerede medarbejdere har forladt stillingen, så der er i den grad kommet nye, friske kræfter til, og nu bliver det spændende at følge hvordan DN udvikler sig.

Alle de nye virker meget engagerede og dygtige, så der er grund til at forvente sig meget af DN fremover – men de nye skal selvfølgelig lige have tid til at finde sig til rette i jobbene før det kommer til at fungere optimalt.

Vi har også siden sidste årsmøde fået en ny regering, hvilket varsler nye vinde, idet rød blok har fået flertallet i stedet for blå blok, som i mange år havde regeringsmagten. I valgkampen fik klimaet en fremtrædende rolle hos næsten alle partier, og også biodiversitet og natur er generelt kommet til at fylde mere end tidligere. Alle partierne (stort set) fremsatte en række løfter om at gøre noget for klimaet, men lad os nu se, hvad det bliver til i praksis. Foreløbig har det ikke været meget mærkbart.

Lokalt har vi for 2 år siden fået 2 nye, gode, aktive til bestyrelsesarbejdet, men ellers der mere stabilitet lokalt. Og så må vi se, hvad der sker ved valgene senere på aftenen.

Fredningsarrangement 20.januar.

For knapt et år siden fremsatte Dansk Folkeparti med den lokale Pia Adelsteen i spidsen et lovforslag i folketinget, som bl.a. havde til formål at fratage DN retten til alene at rejse fredningssager. Vi har haft denne ret siden 1937, og hvis vi mistede den, ville der ikke længere være nogen til - utvetydigt - at varetage naturens interesser i fredningssystemet.

DN besluttede at lave et landsdækkende arrangement, der havde til formål at markere vores utilfredshed med forslaget og at sætte fokus på nogle af de eksisterende fredninger, som DN har været initiativtager til og lokalt inviterede vi 20.januar alle interesserede til et arrangement ved Bramslev Bakker.

Til at tale for DN's fortsatte ret til at rejse fredningssager havde vi inviteret byrådsmedlem, 2.viceborgmester og kandidat til folketingsvalget for de Konservative, Jens-Henrik Kirk, som i en fin tale bl.a. beskrev værdien af at bevare betydningsfulde danske landskaber.

Ca 30 mennesker deltog på P-pladsen ved Bramslev, og bagefter gik de fleste med på en tur rundt i det fredede område.

Heldigvis stod DF helt alene om forslaget og alle andre partier i Folketinget stemte imod, så DN fortsat har ret til at rejse fredningssager.

Og denne ret bruger vi også lokalt:

Fredning af bakklandet omkring Kielstrup Sø

DN genfremsendte 18. dec. 2018 fredningsforslag til Bakklandet omkring Kielstrup Sø, efter at Fredningsnævnet havde forsinket sagen så meget, at tidsfristen for vores oprindelige forslag blev overskredet og sagen måtte gå om.

25. marts 2019 blev der afholdt offentligt møde, hvor vores lettere reviderede forslag blev fremlagt. Ændringerne vedrørte først og fremmest nogle stiforløb for at tilgodese lodsejerønsker.

20. maj var der offentlig besigtigelse med deltagelse af Fredningsnævnet og flere berørte lodsejere. Mødet resulterede i en række indsigelser, bl.a. vedrørende stiforløbet fra Lundshøj til Karls Møllebæk og passagen over bækken.

Vi har i et høringssvar til Fredningsnævnet redegjort for vores synspunkter og har med enkelte korrektioner i det store og hele fastholdt vores forslag.

Vi afventer nu Fredningsnævnets afgørelse, som efter al sandsynlighed vil blive anket til Natur- og Miljøklagenævnet.

En endelig afgørelse vil derfor trække i langdrag, så vi må væbne os med tålmodighed.

Uanset afgørelsen er det jo sådan, at området er og vil forblive fredet. Vores hensigt er imidlertid at få gennemført en meget tiltrængt revision af fredningen, herunder bl.a. en fastlagt forbedring af offentlighedens adgang og en præcisering af plejebestemmelserne.

Samarbejde med eksterne parter

Kommunen.

Møde med naturforvaltning.

I maj havde vi det efterhånden årlige møde med kommunens Naturforvaltning, hvor vi startede med en besigtigelse af nogle af naturforholdene i Hobro Østerskov, herunder så vi bl.a. de træer, som var blevet sprængt i luften for at skabe mere lys og for at fjerne nogle ikke hjemmehørende træer. Bagefter havde vi på rådhuset i Hobro et møde med en lang række dagsordenspunkter om forskellige naturforhold i kommunen. Vi fik ikke egentlige løfter om noget, men vi havde en god dialog, og for nyligt har vi sendt et brev til forvaltningen, hvor vi beder om at få oplyst, hvad der efterfølgende er foretaget vedrørende en række af disse punkter.

Møde med vandløbsforvaltning.

I lighed med vores årlige møde med kommunens forvaltning om naturen er det også blevet en tradition med et årligt møde vedrørende vandløb. Mødet i år fandt sted 22. august og foruden os var der repræsentanter fra lystfiskerne og fritidsfiskerne.

Vi blev orienteret om indsatserne i en lang række vandløb, f.eks fjernelse af spærringer og rørlægninger.

Desuden blev der givet en grundig orientering om udbygningen af renseanlægget, som forventes færdigudbygget 2021.

Kommunen er gået i gang med forundersøgelser vedrørende et 315 ha. stort vådområdeprojekt ved Helberskov, hvilket indebærer fjernelse af diger ved Mariager Fjord og vil medføre en betydelig afrensning af kvælstof. Det er et projekt, som vi i høj grad vil støtte.

Flere emner blev drøftet og vi havde en god dialog.

DN med i Naturråd

DN er repræsenteret i Mariagerfjord Kommunes naturråd, hvor vi sidder sammen med en række andre interesseorganisationer, der repræsenterer benytter- og beskyttersiden nogenlunde ligeligt. DN er repræsenteret af Kaj Nissen.

Naturrådet har til formål at fastholde og forbedre naturkvaliteten i Mariagerfjord Kommunens otte internationale naturbeskyttelsesområder (de såkaldte Natura2000-områder). Naturrådet skal rådgive kommunalbestyrelsen og understøtte frivillig gennemførelse af indsatser, der er nødvendige for at sikre naturen i de vigtige naturområder. I mange af naturområderne er der stort behov for en hensigtsmæssig drift og pleje for at sikre naturtypernes bevarelse.

For at få kendskab til Natura 2000-områderne har Naturrådet ved hvert møde besøgt et af de otte områder og drøftet forvaltningen af området. Et par eksempler: Naturrådet besøgte i april Tofte Skov i Lille Vildmose, hvor rådet var enige om at anbefale at udsætte Europæisk Bison med henblik på bedre naturpleje af skovens lysninger. I oktober gjaldt besøget stranden ved Øster Hurup, hvor Naturrådet kunne anbefale at strandlauget, der forvalter stranden, sammen med Mariagerfjord Kommune lægger en plan for vedligeholdelse af stier og strandarealer.

Vi er i DN Mariagerfjord meget tilfredse med at deltage i Naturrådet, da vi oplever, at der er et godt samarbejde med rådets øvrige medlemmer. Vi har forskellige indfaldsvinkler til opgaven, men i praksis ofte sammenfaldende interesser i at sikre en hensigtsmæssig drift og pleje af vores rige natur i kommunen.

Deltagelse i §17.4 udvalg.

Kommunen har bedt os om at deltage i et såkaldt §17.4 udvalg om landdistrikter. Formålet med udvalgsarbejdet, som har foregået hen over sommeren i form af 6 møder, er at det skal munde ud i et forslag til byrådet om en kommunal landdistriktspolitik, som skal kunne stå på 1 side i lighed med en række andre af kommunens politikker.

Selvfølgelig har naturen været en central del, men også mange andre forhold er blevet diskuteret.

Vi har været repræsenteret i udvalget af Kaj Edlund.

Samarbejde med Hobro Golfklub.

DN Mariagerfjord har indledt et spændende samarbejde med Hobro Golfklub og Mariagerfjord Kommune, om at forbedre naturen på Hobro golfbane. Der vil nu udarbejdes en naturplan for banen. De tre samarbejdspartnere har allerede dannet en screeningsgruppe, som har undersøgt banens nuværende naturtilstand. Det har givet en baseline som kan bruges til at måle effekten af de forskellige naturtiltag som golfklubben planlægger at udføre.

De nuværende og planlagte naturfremmende tiltag inkluderer:

- Såning af flere arealer med vilde blomsterblandinger
- En ændret slåningsplan for arealerne med højt græs, som vil fremme vilde plantearter, og gavne biodiversiteten.
- Oprensning af flere af banens søer, for at gøre dem mere attraktive for forskellige padder og insekter.
- Yderlige beplantning med træer og buske, med fokus på arter der gavner dyrelivet.
- Flere områder med dødt ved og stensammensætninger, til gavn for insekter og smådyr.
- Opsætning af flere fugleredekasser, til gavn for mejser og andre småfugle.

Golfklubben vil også etablere en natursti i udkanten af golfbanen, hvor alle interesserede vil kunne gå en tur i den skønne natur.

Samarbejde med Hvilsom Friskole

Hvor meget plast ligger der langs Mariager Fjord? Hvilke plasttyper drejer det sig om?

Disse spørgsmål vil Hvilsom Friskole gerne hjælpe med at svare på, og derfor deltog de i det landsdækkende forsøg "masseeksperimentet", hvor i alt 57.000 danske skoleelever i midten af september undersøgte en lang række strækninger á 100 meter x 4 meter, hvor alt affald indsamles og registreres.

Hvilsom Friskole deltog med over 100 elever fra 0.-9.klasse og samlede ind 6 forskellige steder især på nordsiden af Mariager Fjord. Resultatet var glædeligt på den måde, at der næsten ikke var noget affald.

Indsamlingen blev dog noget forhindret af meget høj vandstand på indsamlingstidspunktet, så adgangen langs fjorden var vanskeliggjort.

4 forskningsinstitutioner samler og efterbehandler alle de mange optællingsresultater fra hele landet, så man måske bedre kan få et overblik over forureningens omfang.

Herudover skal Hvilsom Friskoles undersøgelser også sammenlignes med forholdene i en fransk flod i et samarbejde med en fransk skole, College Jean Moulin i Perpignan.

Og hvad har alt det så med DN Mariagerfjord at gøre? Jo, vi har sponsoreret den lejede bustransport til eleverne, og vi har leveret poser og udlånt gribetænger til indsamlingen, fordi vi især finder det væsentlig at være med til at påvirke holdningen til affald hos børn, men selvfølgelig også fordi der bliver fjernet yderligere noget affald fra fjordbredden.

Affaldsindsamling

DN Mariagerfjord stod for den årlige indsamling i marts, i samarbejde med Mariagerfjord kommune, og med støtte fra Grønt Råd.

I år var der en stor deltagelse i Mariagerfjord. 11 børnehaver og dagplejegrupper, 7 skoler, 17 foreninger/grupper og 4 spejder tropper var ude og samle skrald i naturen. I alt deltog flere end 1.300 børn og voksne. Der blev indsamlet over 3.300 kg affald - deriblandt mere end 2.000 dåser.

Arrangementer

Naturens Dag

Naturens Dag er altid en stor begivenhed for DN Mariagerfjord. Igen i år blev den fejret ved Stinesminde havn i samarbejde med Stinesminde Borgerforening.

Over 300 børn og voksne besøgte de mange sjove og spændende naturaktiviteter, godt hjulpet af 13 DN frivillige. I år var der fokus på DNS nye børneprojekt "99 arter du skal lære at kende inden du bliver voksen".

Naturluppen, som er DN Mariagerfjords store naturformidlingsprojekt, var igen et stort trækplaster, og de 3 Naturguider fortalte sjove og spændende fakta

om den danske natur. 73 børn fik en lup med hjem, til at undersøge naturen hvor de bor.

Mange børn og voksne deltog i et stjerneløb rundt omkring Stinesminde, og et "99 posteløb" omkring havnen, hvor de lærte meget om nogle af de 99 arter. Rigtig mange børn var med til at samle i alt 50 fugleredekasser. De fik kyndig vejledning af tre frivillige fra DN Mariagerfjords nye Fuglegruppe. De tog fuglekasserne med hjem til at hænge op i haven.

Mange deltog i en billedquiz om Danmarks insekter, og alle vandt flotte, små præmier.

Der var også en lille quiz om Danmarks private haver, og hvad de kan betyde for naturen. Deltagerne fik forslag til, hvordan man kan gøre sin have mere naturvenlig og giftfri, og alle tog hjem med en lille pose med vilde blomsterfrø som naturindsats.

Den Naturvenlige Have

DN Mariagerfjords oplysningsprojekt "Den Naturvenlige Have" har udarbejdet en folder, der kort forklarer om ti enkle tiltag som alle haveejere kan bruge, til at gøre deres have mere naturvenlig. Folderen er nu godkendt af DN til brug i alle afdelinger. Projektet er en udvidelse af DN's Giftfri Have projekt. Den forklarer bl.a. hvor gavnligt det er at have vand, dødt ved, vilde hjørner og blomstrende danske planter i haven. Alt til gavn for insekter og andre kryb, der er hjørnestene i naturen.

Naturluppen – din nære natur i børnehøjde

Hensigten med Naturluppen er at fortælle børn og deres voksne om naturen gennem sanser og oplevelser. Ønsket er at få vakt interessen for de forunderlige ting, der sker lige ude i haven, parken, grøftekanten, læhegnet, skoven og på stranden.

Naturluppen møder gerne op til åbne arrangementer og tager en flok "pelsede, fjerede og benede venner" med... og alle har lov til at æe en muldvarp, føle musens skarpe tænder eller stikke hånden ned i musvittens bløde rede. Ofte er der også et "insektbo" med.

Naturluppen har i året der gik udviklet sig på en del fronter:

- Årets store begivenhed var at NATURLUPPEN fik i november 2018, Mariagerfjord Miljøpris. NATURLUPPEN var indstillet af Bestyrelsen fra DN Mariagerfjord.
- Årets tema har været "BIODIVERSITET" og "Den Naturvenlige Have" har været med til alle arrangementer året igennem. NATURLUPPEN har derfor været en "platform" for at udbrede budskabet om det vigtige i at lade noget af haven være "vild eller rodet", så blomster, insektliv og andre vilde dyr kan trives. "Giftfri Have" har derfor også haft en vigtig plads til arrangementerne.

- Fuglegruppen – DN Mariagerfjord har været med på to Naturluppearrangementer – i Arden og Mariager.
- Naturluppens YouTube kanal har nu 26 små videoer af arrangementer, dyreliv mm. Se med her:
https://www.youtube.com/channel/UC_cVVmZATB6kMWwdXrexDzA/videos
- Naturluppen har egen Facebookside, nu med 235 likes (55 flere end 2018)
- Naturluppen har økonomisk været under DN's Projektpulje i 2018 men er i 2019 kommet tilbage til at få refunderet udgifter efter almindelige arrangementsregler for DN afdelinger.

I Mariagerfjord har de 3 DN Naturguider og andre aktive været ude med NATURLUPPEN til følgende arrangementer i løbet af 2019

20. marts	Generalforsamlingen i Frydensberg Grundejerforening. "Den Naturvenlige Have" og NATURLUPPEN.	Mariager
05. maj	Skovens Dag i samarbejde med Arden Skovlaug (Skoven i byen – byen i skoven). "Den Naturvenlige Have" og NATURLUPPEN.	Arden Naturlegeplads
01. juni	Skulpturfestival. Fuglegruppen. "Den Naturvenlige Have" og NATURLUPPEN.	Arden Naturlegeplads
16. juni	Børnefest. Fuglegruppen, "Den Naturvenlige Have" og NATURLUPPEN.	Mariager
10. august	Høstfest.	Hvilsom Friskole
08. sept.	Naturens Dag med tema 99 arter	Stinesminde havn
18. og 19. okt.	Økomarked	Hobro
24. oktober	DN Årsmøde	Gasmuseet, Hobro

Konceptet "Naturluppen" er blevet forklaret og fremvist på følgende arrangementer udenfor Mariagerfjord kommune – inspiration til andre interesserede.

19. jan	DN Introkursus	Århus
20. jan	DN Introkursus	Ålborg
24. maj	Naturmødet. Fra ord til handling – hvordan kommer du i gang.	Hirtshals

Fuglegruppen

I 2019 blev Uglegruppen til Fuglegruppen DN-Mariagerfjord. Gruppen startede med at ville skaffe husly til kommunens natugler samt tårnfalke. Men allerede i april måned kunne vi melde udsolgt, idet det havde lykkedes os at bygge og ophænge 32 uglekasser og 15 tårnfalkekasser. Så vi besluttede, at vi fremover ville lave kasser til alle slags fugle og dyr, som har behov for hule træer. Derfor skiftede vi navn og søgte om økonomiske midler fra Grøn Guld og Velux Fonden til det næste hold fuglekasser. Vi fik bevilliget 32.000,- kr. og er her i efteråret gået i gang med at bygge nye kasser, denne gang af Douglas brædder. I første omgang bygger vi til Huldue, Allike, Tårnfalk, Natugle, Mursejler, Spætmejse, Egern og Flagermus. Derudover har vi lavet Rødhals-, Mejse- og Musvitkasser som byggesæt, som børn har kunnet samle ved arrangementer sammen med Naturluppen i forbindelse med Naturens Dag, Børnefesten i Mariager og Træskulptur Festival i Arden.

DN Mariagerfjord hjemmeside:

Fuglegruppen – DN Mariagerfjord har i 2019 fået sin egen side under fanebladet "Vi arbejder med".

Alle pressemeddelelser og omtale af arrangementer i DN Mariagerfjord bliver "sat på " Nyheder.

Hjemmesiden og arrangement modulet har stadig en del fejl og mangler, som man centralt "reparerer" løbende. Søgefunktionen er stadig "dårlig".

DN Mariagerfjord Facebook:

I skrivende stund er der 473 "likes" på Facebooksiden. Det er 38 flere end sidste år.

Facebook bliver brugt til at pege på emner der er ude i den offentlige debat, så vel som opslag og omtale af vores lokale arrangementer mm.

Nyhedsbreve:

DN Mariagerfjords Nyhedsbreve bliver i skrivende stund sendt til 648 tilmeldte mailadresser.

Alle DN Mariagerfjords egne arrangementer bliver sendt ud som "Ekstra Nyhed" til de 648 Nyhedsbrevabonnenter en uge før et arrangement finder sted.

Der er udgivet 4 ordinære nyhedsbreve siden sidste årsmøde, hvor der er skrevet om følgende emner ud over links til kommende ture og arrangementer og afholdte ture og arrangementer:

Nyhedsbrev december 2018

- DN Mariagerfjords årsmøde - Kaj Edlund
- Fredning af bakkelandskabet ved Kielstrup Sø - Ole Guldberg
- Multifunktionel jordfordeling omkring Glenstrup Sø og Østerkær Bæk - Kaj Nissen

- Naturluppen har modtaget Mariagerfjord Miljøpris - Kaj Edlund

Nyhedsbrev februar 2019

- Affaldsindsamlingen 2019 - tilmeld dit arrangement - Alan Phipps.
- Fredninger i fare - Bramslev Bakker - Kaj Edlund.
- Uglegruppen har været på landsdækkende TV - Peter Toubøl
- Fredning af bakkelandet omkring Kielstrup Sø - Ole Guldberg

Nyhedsbrev juni 2019

- Sidste nyt fra fuglegruppen - Peter Toubøl
- Medhjælper søges til Naturens Dag i Stinesminde - Alan Phipps
- Årsmøde 2019 - Kaj Edlund
- Folderen "Den Naturvenlige Have"

Nyhedsbrev september 2019

- Årsmødet 2019 - Kaj Edlund
- En dejlig Naturens Dag og Fjordens Dag ved Stinesminde - Alan Phipps
- Plastforurening ved fjorden - Kaj Edlund
- Spændene naturprojekt på Golfklub - Alan Phipps

DN Mariagerfjord Ture og Arrangementer i 2018:

Alle DN Mariagerfjords egne arrangementer, bliver slået op på Hjemmesiden. Derefter bliver de sendt til DN Mariagerfjords 648 Nyhedsbrevabonnenter en uge før et arrangement finder sted. Derefter bliver arrangementet opslået på Facebooksiden 4 dage før arrangementet finder sted.

NATURLUPPENS egne arrangementer er ikke med på listen herunder. De kan ses under afsnittet Naturluppen.

Dato	Arrangement	(seneste står øverst)
24/10 2019	DN Mariagerfjord Årsmøde i Hobro	
18-19/10 19	DN Mariagerfjord til Økomarked i Hobro	
08/09 2019	Naturens Dag i Stinesminde	
20/08 2019	De nye stier ved Kastbjerg Ådal	
11/06 2019	Tur til Marienhøj Hede	
06/06 2019	Tur til Alstrup Krat og Hohøj	
21/05 2019	Tur til rigkær, kildevæld og overdrev	
07/05 2019	Forårstur til Ajstrup fredning	
27/04 2019	Fugle og vandretur til diget ved Havnø	
08/04 2019	Anemonetur i skoven ved Thygeslund	
31/03 2019	Affaldsindsamling i Hobro, Mariager, Hadsund og Arden	
20/01 2019	Fredninger i fare – Bramslev Bakker	

Afslutning

Dette var et udpluk af de væsentligste af de mange emner, som vi har beskæftiget os med det seneste år.

Lokalt har vi 742 medlemmer, hvilket er nogenlunde uændret i forhold til sidste år. På landsplan er foreningens medlemstal gået en smule op til 131.000 medlemmer.

Som I kan se, er der rigeligt at se til, og vi vil meget gerne have flere med i arbejdet. Man behøver ikke have nogen speciel viden. Interesse for natur og miljø er det vigtigste, og så skal man selvfølgelig ville arbejde for DN's formål.

Man kan stille op til bestyrelsen som medlem eller suppleant, men man kan også melde sig til at arbejde med mindre, mere specielle opgaver alt efter interesse og tid til arbejdet.

Med venlig hilsen

Kaj Edlund
Formand for DN Mariagerfjord